

Sl.No. :

नामांक			Roll No.			

No. of Questions – 23

VU-53-Nim. Dar.

No. of Printed Pages – 3

वरिष्ठ उपाध्याय परीक्षा, 2017

निम्बार्क दर्शनम्

समय : 3¼ घण्टे

पूर्णांक : 80

परीक्षार्थिभ्यः सामान्यनिर्देशाः

- 1) परीक्षार्थिभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामाङ्कः अनिवार्यतः लेख्यः ।
- 2) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः ।
- 3) सर्वेषां प्रश्नानामुत्तराण्युत्तरपुस्तिकायामेव लेखनीयानि ।
- 4) एकस्य प्रश्नस्य सर्वे भागाः एकत्र एव लेखनीयाः ।
- 5) सर्वे प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन उत्तरणीयाः ।

यहाँ से काटिए

प्रश्न पत्र को खोलने के लिए यहाँ फाड़ें

यहाँ से काटिए

- 1) द्वैताद्वैतसिद्धान्ते कीदृशं ब्रह्मस्वरूपं स्वीकृतम्? [1]
- 2) भगीरथझामहोदयः कुत्र निवसति स्म? [1]
- 3) वेदान्तकौस्तुभभाष्यकारः कः? [1]
- 4) निम्बार्कमते पदार्थः कतिविधः? नामान्यपि लिखत। [2]
- 5) कालस्वरूपं किम्? [2]
- 6) निम्बार्काचार्यः कस्य अवतार आसीत्? [2]
- 7) आश्रमस्थाने मृगाः शशकाश्च किं कुर्वन्ति? [2]
- 8) अरूणमहर्षिणा कथं ब्रजयात्राया उपक्रमः समायोजितः? [2]
- 9) औदुम्बराचार्यः कः? तेन कः शास्त्रार्थे पराजित? [2]
- 10) कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन .....श्लोकोऽयं पूर्यत। [2]
- 11) संकरोत्पत्तिफलं किं भवति? [2]
- 12) देहान्तरप्राप्तौ धीरः किं करोति? [2]
- 13) देही कथं नवानि शरीराणि संयाति? [2]
- 14) भेदाभेदसिद्धान्ते भेदः भावरूपतया वा अभावरूपतया सम्मतः? ग्रन्थोक्तदिशा निरूपणीयः। [4]
- 15) ब्रह्मणः सविशेषत्वं निर्विशेषत्वं च द्वैताद्वैतविवेकरीत्या साधनीयम्। [4]
- 16) अधोनिर्दिष्ट श्लोकस्य सप्रसङ्गभावार्थं लिखत। [1 + 3 = 4]  
तस्मान्नभिन्नं नाभिन्नमाभिर्भिन्नो न वै विभुः  
भूमावुत्तारितं सर्वं वैकुण्ठं स्वर्गवासिनाम्।

- 17) अधोलिखितश्लोकस्य सप्रसङ्गव्याख्या करणीया - [1 + 5 = 6]  
 गुणेष्वविशते चेतो गुणाश्चेतसिच प्रभो !  
 कथमन्योन्यसंत्यागो मुमुक्षोरतितितीर्षोः ।  
 अथवा  
 महर्षिसनकादिकानां जिज्ञासा भगवता श्रीकृष्णेन केन प्रकारेण समाधानं कृतम्, वर्णनीयम्।
- 18) पुरा भारतवर्षे ऋषीणामाश्रमाः कीदृशा भवन्ति स्म, ग्रन्थानुसारं वर्णयत। [6]  
 अथवा  
 केन कारणेन ऋषिमुनीश्वराः परीक्षिन्महाराजस्य सन्निधौ समुपात्रताः ?
- 19) निम्नांकितयोः श्लोकयो एकस्य सप्रसङ्गव्याख्या विधेया - [1 + 5 = 6]  
 यद्यदाचरति श्रेष्ठ स्तत्तदेवेतरो जनः  
 स यत्प्रमाणं कुरुते लोकस्तदनुवर्तते।  
 अथवा  
 तत्त्ववित्तु महाबाहो गुणकर्मविभागयोः  
 गुणा गुणेषु वर्तन्त इति मत्वा न सज्जते।
- 20) निम्नांकितयोः श्लोकयो एकस्य तात्पर्यार्थं विवेचयत - [6]  
 विषया विनिवर्तन्ते निराहारस्य देहिनः  
 रसवर्जं रसोऽप्यस्य परं दृष्ट्वा निवर्तते।  
 अथवा  
 यततो ह्यपि कौन्तेय पुरुषस्य विपश्चितः  
 इन्द्रियाणि प्रमाथीनि हरन्ति प्रसभं मनः।
- 21) द्वैताद्वैतविवेकानुसारं कालप्राकृतयोरपि ब्रह्मात्मकत्वात्तादात्म्यं साधनीयम्। [7]  
 अथवा  
 निम्बार्कमते समग्रब्रह्मस्वरूपं किम्, यथाशास्त्रं निरूपणीयम्।
- 22) शास्त्रप्रमाणं निर्दिश्य अचित्पदार्थं निरूपयत। [7]
- 23) चिदचितोः स्वतन्त्रसत्तापरतन्त्रसत्तात्मकत्वं विवेचनीयम् । [7]  
 अथवा  
 “पृथगात्मानं प्रेरितारश्च मत्वा” “द्वा सुपर्णा सयुजा सखाया” इत्यादि भेदवाक्यैः पदार्थस्वरूपं विधीयते  
 तादात्म्यं वा प्रतिषिध्यत इति यथाशास्त्रं निर्णीयताम् ।



**DO NOT WRITE ANYTHING HERE**